

Energistyrelsen

Pr. mail til: ens@ens.dk
med kopi til jbr@ens.dk

Journal nr.: 2019-90526

Paul Bergsøes Vej 6
2600 Glostrup

Magnoliavej 2-4
5250 Odense SV

Telefon 4343 6000
teknig@teknig.dk
www.teknig.dk

Mobil: 2812 8454
Email: jjh@teknig.dk

Dato: 24. aug 2020

Side 1/8

Høring over forslag til Lov om ændring af lov om elforsyning

Energistyrelsen har med brev af den 6. juli fremsendt ovennævnte forslag til lov om ændring af lov om elforsyning og har anmodet om at modtage bemærkninger til høringsudkastet senest den 24. august 2020.

Forslag til ændring af lovbekendtgørelsen - herefter benævnt "lovforslag" giver TEKNIQ Arbejdsgiverne og VELTEK anledning til følgende bemærkninger.

TEKNIQ Arbejdsgiverne og VELTEK bemærker, at lovforslaget er en implementering af direktiv 2019/944 af 5. juni 2019 om fælles regler for det indre marked for elektricitet og EU's ramme for EU's energiunion og bemærker endvidere, at forslaget giver mulighed for at bemyndige klima-, energi- og forsyningsministeren til at fastsætte nærmere regler om rettigheder og forpligtelser for borgerenergifællesskaber, aggregatorer og aktive kunder. Nøjagtig fastlæggelse af nævnte rettigheder og forpligtelser er fuldstændig afgørende for en reel og dækkende implementering af direktivet og EU's energiunion, og disse elementer er helt centrale i forslaget. TEKNIQ Arbejdsgiverne og VELTEK foreslår, at Energistyrelsen laver en åben proces omkring udarbejdelsen af reglerne såvel som standardiserede kommunikationsprotokoller og involverer aktører i markedet, omfattende såvel brancher, der på sigt vil kunne være tredjepart i borgerenergifællesskaber, herunder installation, drift, databehandling og vedligeholdelse, som parter, der repræsenterer potentielle aktive kunder og borgerenergifællesskaber. Formålet med at inddrage aktørerne er at sikre fastsættelse af regler, der understøtter implementeringen af den grønne omstilling.

TEKNIQ Arbejdsgiverne har deltaget i klimapartnerskabet for bygge- og anlægssektoren, hvor der i anbefalingerne til regeringen bl.a. blev peget på det store potentiale for i højere grad at anvende bygningsmassen som en aktiv del af det danske energisystem. TEKNIQ Arbejdsgiverne og VELTEK ser således lovforslaget som et vigtigt element på vejen mod en CO2 neutral energiforsyning i Danmark.

Borgeren i centrum

EU-direktiv 2019/944 af 5. juni 2019 om fælles regler for det indre marked for elektricitet har bl.a. baggrund i EU's rammestrategi, der sigter mod at skabe en

energiunion, hvor borgerne er i centrum, og hvor de aktivt tager del i energiomstillingen, bidrager til et fleksibelt energisystem, drager fordel af nye teknologier og deltager aktivt i markedet, samtidig med at sårbare forbrugere beskyttes.

Af direktivet fremgår:

- Forbrugerne har en afgørende rolle i bestræbelserne på at opnå den fleksibilitet, der er nødvendig for at tilpasse elektricitetssystemet til en variabel og decentral elektricitetsproduktion baseret på vedvarende energi.
- Forbrugerne bør kunne forbruge, lagre og sælge egenproduceret elektricitet til markedet og deltage på alle elektricitetsmarkeder ved at give systemet fleksibilitet, f.eks. ved lagring af energi, ved fleksibelt elforbrug eller ved energieffektivitetsordninger.
- Hindringer, der afholder forbrugerne fra selv at producere elektricitet og fra at forbruge, lagre eller sælge egenproduceret elektricitet, bør fjernes.
- Alle forbrugere bør kunne drage fordel af at deltage direkte i markedet, navnlig ved at tilpasse deres forbrug efter markedssignalerne og til gengæld nyde godt af lavere elektricitetspriser eller andre incitamentskabende betalinger.
- Alle kundegrupper (industri, erhverv og husstande) bør have adgang til elektricitetsmarkederne for at kunne handle med deres fleksibilitet og egenproducerede elektricitet.
- Kunderne bør til fulde kunne udnytte fordelene ved aggregering af produktion og levering i større områder og nyde godt af grænseoverskridende konkurrence.
- Dette direktiv har til formål at anerkende visse kategorier af borgerenergiinitiativer på EU-plan som »borgerenergifællesskaber« for at give dem en befordrende ramme, retfærdig behandling, lige vilkår og et klart defineret katalog over rettigheder og forpligtelser.
- Der bør gives adgang til et borgerenergifællesskabs net på retfærdige og omkostningsægte vilkår.
- Medlemskab af et borgerenergifællesskab bør være åbent for alle kategorier af enheder. Beslutningsbeføjelserne i et borgerenergifællesskab bør dog begrænses til de medlemmer eller partshavere, som ikke deltager i omfattende kommercielle aktiviteter, og for hvem energisektoren ikke er et primært område for økonomisk aktivitet.

TEKNIQ Arbejdsgiverne og VELTEK konstaterer, at lovforslaget tager udgangspunkt i den eksisterende organisering af elsystemet med elnetselskaber, elhandelselskaber, egenproducenter mv. og således ikke har borgerne som sit udgangspunkt for de nye muligheder for udbygning af vedvarende energi. Systemet tænkes så at sige indefra og ud. Men det udgangspunkt harmonerer ikke med direktivet, som jo netop tager udgangspunkt i forbrugerne og forbrugerens muligheder for at kunne understøtte det fleksible elnet/forbrug og den grønne omstilling. Det synspunkt uddybes i de nedenstående punkter.

Aktive kunder

Direktivet indfører begrebet aktive kunder, som har ret til at udøve aktivitet enten direkte eller gennem aggregering og har ret til at sælge egenproduceret elektricitet, herunder gennem elkøbsaftaler.

Paul Bergsøes Vej 6
2600 Glostrup

Magnoliavej 2-4
5250 Odense SV

Telefon 4343 6000
teknig@teknig.dk
www.teknig.dk

Mobil: 2812 8454
Email: jjh@teknig.dk

Dato: 24. aug 2020

Side 2/8

Elmarkedsdirektivets definition af en aktiv kunde i art. 2, nr. 8, bevirker, at medlemsstaterne skal træffe beslutning om den aktive kundes stedlige adgang til at forbruge eller lagre elektricitet, der er produceret af den aktive kunde. Definitionen angiver, at den aktive kunde kan gives denne adgang, når elektriciteten er produceret på den aktive kundes eget område, inden for afgrænsede skel, eller på geografisk adskilte områder.

Lovforslaget definition af en aktiv kunde afgrænser imidlertid den aktive kunde til dennes lokalitet. I lovforslagets bemærkninger fremgår det, at de aktive kunder bør stilles som egenproducenter, der producerer og forbruger eller lagrer elektricitet bag en måler, og at egenproducenterne fremadrettet vil være afgrænset til egen stedlig afgrænsning. Det er for snævert ift. til direktivforståelsen og lukker eksempelvis af for projekter, der forsyner flere matrikler eller flere boligområder, også selv om der allerede i dag er en fælles ejer på matriklerne eller matriklerne er underlagt en grundejerforening, boligforening mv. Det er en klar forringelse af de rettigheder borgerne efter direktivteksten skal opnå. Samtidig udgør denne formulering nogle barrierer for udbygning af vedvarende energi og en billigere opnåelse af 70% klimamålsætningen for slutbrugerne.

Af direktivet fremgår endvidere, at en aktiv kunde har ret til at delegerede forvaltningen af de anlæg, der er nødvendige for deres aktiviteter, til en tredjepart, herunder installation, drift, databehandling og vedligeholdelse, uden at denne tredjepart anses som en aktiv kunde. De skal endvidere være underlagt omkostningsægte, gennemsigtige og ikkeforskelsbehandlende netgebyrer, der er opgjort særskilt. Denne rettighed bør være klarere understreget i lovforslaget.

Borgerenergifællesskab

Direktivet angiver konkrete rammer for udmøntningen af borgerenergifællesskaber, der giver mulighed for at oprette en retlig enhed, der giver sine medlemmer eller partshavere eller de lokalområder, hvor det drives, mulighed for energiproduktion, distribution, levering, forbrug, aggregering, energilagring, energieffektivitetsydelse eller ydelse til opladning af elektriske køretøjer eller yde andre energiydelse til sine medlemmer eller partshavere.

TEKNIQ Arbejdsgiverne og VELTEK ser positivt på muligheden for oprette borgerenergifællesskaber, og de muligheder det giver for at fremme incitamentet for udbygning af vedvarende energi og etablering af systemer til fleksibilitet og aggregering. Alt sammen elementer, der er essentielle i den grønne omstilling.

Direktivet lægger op til, at medlemskab af et borgerenergifællesskab skal være åbent for alle kategorier af enheder. Det giver kommunerne mulighed for at deltage i borgerenergifællesskaber som medlem eller parthaver og på den måde understøtte den grønne opstilling i Danmark. Det er efter vor opfattelse meget positivt at give den offentlige sektor bedre adgang til at gå forrest i kraft af ejerskabet til en stor bygningsmasse og for kommunernes vedkommende mulighed for intern deling af energiproduktion og forbrug mellem institutioner/bygninger m.m.

Det bemærkes, at det af direktivets art. 16 stk. 3 litra e) fremgår, at medlemsstaterne skal sikre, at borgerenergifællesskaberne har ret til inden for borgerenergifællesskabet at foranstalte deling af elektricitet, der produceres af de af

Paul Bergsøes Vej 6
2600 Glostrup

Magnoliavej 2-4
5250 Odense SV

Telefon 4343 6000
teknig@teknig.dk
www.teknig.dk

Mobil: 2812 8454
Email: jjh@teknig.dk

Dato: 24. aug 2020

Side 3/8

fællesskabet ejede produktionsenheder. Og direktivet angiver endvidere, at hvis elektricitet deles, berører dette ikke de gældende netgebyrer, -tariffer og -afgifter.

Af lovforslagets bemærkninger fremgår, at der i med lovforslaget ikke lægges op til, at borgerenergifællesskaber skal kunne eje, etablere, købe eller leje og selvstændigt forvalte distributionsnet.

Af lovforslaget bemærkninger fremgår det, at den foreslåede bemyndigelse i § 9, stk. 1, nr. 2, jf. stk. 2, vil medføre, at borgerenergifællesskabets deling af produceret elektricitet i borgerenergifællesskabet og levering af elektricitet til borgerenergifællesskabet bør ske på grundlag af de almindelige markedsregler gennem en aftale mellem en elhandelsvirksomhed og et borgerenergifællesskab, hvor elhandelsvirksomheden varetager ansvar for både produktion og forbrug i borgerenergifællesskabet. Bemyndigelsen vil desuden medføre, at elhandelsvirksomheden varetager balanceansvaret for borgerenergifællesskabets produktion. Et borgerenergifællesskab vil også selv kunne etablere sig som elhandelsvirksomhed. Hvis der ikke træffes særskilt beslutning om alternativ regulering, vil borgerenergifællesskabet i denne situation være omfattet af alle almindelige regler om elhandelsvirksomheder i elforsyningsloven og bekendtgørelser udstedt i medfør af bestemmelser i elforsyningsloven.

Denne konstruktion er efter vor opfattelse i strid med direktivet, fordi den ikke reelt implementerer de rettigheder borgerenergifællesskaber gives efter direktivet. Generelt vil det være en barriere for den grønne omstilling, at borgerenergifællesskaber via lovgivningen tvinges til at benytte elnetselskaber og elhandelselskaber for at kunne virke. Det er derudover TEKNIQ Arbejdsgiverne og VELTEKs opfattelse, at denne underimplementering strider direkte imod intentionerne i direktivet.

TEKNIQ Arbejdsgiverne og VELTEK foreslår, at elektricitet, der produceres af fællesskabsejede produktionsenheder (fx på solcelleanlæg) - i overensstemmelse med direktivet – frit bør kunne deles blandt medlemmerne af borgerenergifællesskabet, uden involvering af tredjepart. Desuden bør denne elektricitet være fritaget for netgebyrer, afgifter og tariffer. Borgerenergifællesskabet bør på egen hånd kunne vælge at involvere en tredjepart som fx et elhandelselskab eller anden aktør.

TEKNIQ Arbejdsgiverne og VELTEK foreslår, at der etableres en definition i lovforslaget af, hvad der er offentligt distributionsnet, og hvad der er internt elnet mellem aktører i et borgerenergifællesskab. Definitionen kan evt. inspireres af andre forsyningsformer. Fx ses det i forhold til kloakforsyning, at forsyningsselskabet har ansvaret for forsyningsledninger frem til et leveringspunkt i forbindelse med boligområde, mens bygningsejeren har ansvaret for ledningsnettet efter leveringspunktet. Ved vandforsyning, vejforsyning og for gadebelysning findes tilsvarende regler. Et leveringspunkt kunne således være til borgerenergifællesskabet, hvorefter borgerenergifællesskabet selv internt står for fordeling og afregning, eventuelt efter aftale med tredjepart.

Paul Bergsøes Vej 6
2600 Glostrup

Magnoliavej 2-4
5250 Odense SV

Telefon 4343 6000
teknig@teknig.dk
www.teknig.dk

Mobil: 2812 8454
Email: jjh@teknig.dk

Dato: 24. aug 2020

Side 4/8

TEKNIQ Arbejdsgiverne og VELTEK er enig i lovforslagets tekst om, at forbrugere, der er medlemmer af et borgerenergifællesskab, skal bidrage til systemomkostningerne, for den energi der sælges og distribueres via distributionsnet

Aggregatorer

Af direktivet fremgår det, at alle kundegrupper (industri, erhverv og husstande) bør have adgang til elektricitetsmarkederne for at kunne handle med deres fleksibilitet (underforstået levering af regulerkraft, frekvensstabilisering og egenproducerede elektricitet), og at kunderne til fulde skal kunne udnytte fordelene ved aggregering af produktion og levering i større områder og nyde godt af grænseoverskridende konkurrence.

Af lovforslaget bemærkninger fremgår det, at ministeriet vurderer, at klima-, energi- og forsyningsministeren bør kunne forpligte elhandelsvirksomheder, netvirksomheder og regionale transmissionsvirksomheder med henblik på fastsættelsen af regler om rettigheder for aggregatorvirksomheder.

TEKNIQ Arbejdsgiverne og VELTEK er ikke imod, at elhandelsvirksomheder, netvirksomheder og regionale transmissionsvirksomheder kan forpligtes på området, men vil gerne gøre opmærksom på, at der er tale om et gryende teknologiområde, og at en for snæver adgang til at operere på området kan udgøre en barriere i forhold til en fuld udnyttelse af det potentiale som teknologiudviklingen kan give. Især er vi bekymrede for at aggregering af relativt små forbrug fra fx varmepumper i husholdninger og produktionsanlæg i SMV'er ikke vil blive omfattet af de fremtidige tilbud. Derudover vurderer TEKNIQ Arbejdsgiverne, at det er svært for grænseoverskridende virksomheder at indgå i udvikling af tilbud til kunderne, såfremt alene de ovennævnte virksomheder involveres i udvikling af forretningsområdet. Derfor anbefaler TEKNIQ Arbejdsgiverne og VELTEK, at det eksplicit kommer til at fremgå af loven, at andre aktører end elhandelsvirksomheder, netvirksomheder og regionale transmissionsvirksomheder skal gives adgang til at operere på området.

TEKNIQ Arbejdsgiverne og VELTEK mener desuden, at det er vigtigt, at der i Danmark så vidt som muligt anvendes gængse internationalt standardiserede kommunikationsprotokoller til kommunikation mellem teknisk udstyr og de enkelte aggregatorvirksomheder og andre aktører i energisektoren, herunder elhandelsvirksomheder og netvirksomheder. Dermed forbedres mulighederne for at op nå "et smart og fleksibelt energisystem" som nævnt i Energiforforsningsaftalen fra juni 2018 betydeligt.

Adgang til opstilling af ladestandere

Af direktivet fremgår det, at de markedsregler, der fastsættes, bør bidrage til at skabe gunstige betingelser for elektriske køretøjer af enhver art. De bør navnlig sikre en effektiv udbygning med offentligt tilgængelige og private ladestandere til elektriske køretøjer, og de bør sikre, at køretøjsopladning integreres effektivt i systemet.

Direktivets udgangspunkt er, at distributionssystemoperatører ikke må eje, udvikle, forvalte eller drive ladestandere til elektriske køretøjer, bortset fra, hvor distributionssystemoperatører ejer private ladestandere udelukkende til egen

Paul Bergsøes Vej 6
2600 Glostrup

Magnoliavej 2-4
5250 Odense SV

Telefon 4343 6000
teknig@teknig.dk
www.teknig.dk

Mobil: 2812 8454
Email: jjh@teknig.dk

Dato: 24. aug 2020

Side 5/8

anvendelse, jf. artikel 33, stk. 2. Hvis distributionssystemoperatørerne skal drive, skal det ske efter en åben udbudsproces.

I lovforslagets 49. § 47b fremgår det, at Klima-, energi- og forsyningsministeren fastsætter regler om de kollektive elforsyningsvirksomheders direkte og indirekte varetagelse af ladestanderaktiviteter.

Opstilling af ladestandere til elbiler skal ske på frie markedsvilkår og med samme adgang til forsyningsnettet for alle aktører. TEKNIQ Arbejdsgiverne og VELTEK er bekymrede for, at ministerens bemyndigelse til at fastsætte regler for ladestanderaktiviteter for net- og forsyningselskaber kan medføre ulige adgang til forsyningsnettet og dermed ulige konkurrence, hvis net- transmissions- og elforsyningsvirksomheder gives tilladelse til at opsætte ladestandere til andet end eget brug.

Tekniske krav for adgang til tilslutning

Det fremgår af EU forordning 2019/943 om indre marked for elektricitet art. 59, stk. 1, at kommissionen tillægges beføjelse til at vedtage gennemførelsesretsakter for at sikre ensartede betingelser for gennemførelsen af denne forordning ved at etablere netsikkerheds- og netpålidelighedsregler, herunder regler for den tekniske transmissionsreservekapacitet af hensyn til den driftsmæssige netsikkerhed, samt regler om interoperabilitet. Forordningen lægger derfor ikke op til, at der kan foretages nationale fortolkninger.

Direktiv 2019/944 nævner heller ikke noget sted, at de nationale myndigheder har mulighed at give de enkelte netselskaber særlige muligheder for at stille krav. Derimod fremgår det af art. 40 stk. 6, at transmissionssystemoperatører fastsætter specifikationerne for de ikkefrekvensrelaterede systembærende ydelser, der anskaffes, og, hvor det er relevant, standardiserede markedsprodukter for sådanne ydelser, som minimum på nationalt plan.

I lovforslagets 39. § 26, stk. 3 står der, at ministeren kan bestemme, at en netvirksomhed kan fastsætte supplerende tekniske krav for adgang til tilslutning til virksomhedens elforsyningsnet, som er nødvendige for opretholdelsen af den tekniske kvalitet af elforsyningsnettet i netvirksomhedens netområde. Ministeren kan fastsætte nærmere regler om netvirksomheders fastsættelse af sådanne betingelser.

TEKNIQ Arbejdsgiverne og VELTEK mener, at såfremt der gives muligheder for, at de enkelte netvirksomheder kan fastsætte yderligere tekniske krav for tilslutning og netkvalitet, kan dette medvirke til øget bureaukratisering og hæve omkostningerne ved tilslutning til elnettet. Omvendt vil ens regler i Danmark og EU bidrage til at sænke omkostningerne, da markedet herved bliver betragteligt større for komponentleverandørerne.

Et eksempel på denne problemstilling ses på fx solcelleområdet, hvor der i dag findes særlige danske krav til solcelleinvertere, som betyder, at markedet for invertere i Danmark er mindre, hvilket skader konkurrencen på området.

Paul Bergsøes Vej 6
2600 Glostrup

Magnoliavej 2-4
5250 Odense SV

Telefon 4343 6000
tekniq@teknIQ.dk
www.teknIQ.dk

Mobil: 2812 8454
Email: jjh@teknIQ.dk

Dato: 24. aug 2020

Side 6/8

Yderligere tekniske krav kan udgøre en barriere og gøre den grønne omstilling dyrere end nødvendigt. TEKNIQ Arbejdsgiverne og VELTEK mener derfor, at netvirksomhederne ikke bør have mulighed for at skærpe de tekniske krav for tilslutning til elnettet, men skal gives mulighed for at lempe de tekniske krav i de situationer, hvor det er teknisk og sikkerhedsmæssigt forsvarligt.

Elnetvirksomheders netudviklingsplaner

Af direktivet fremgår det, at et distributionssystem skal være baseret på en gennemsigtig netudviklingsplan, som distributionssystemoperatøren mindst hvert andet år offentliggør og forelægger den regulerende myndighed. Netudviklingsplanen skal skabe klarhed over behovet for fleksibilitetsydelse på mellemlang og lang sigt og skal fastlægge de investeringer, der er planlagt for de næste fem til ti år for at kunne håndtere ny produktionskapacitet og nye belastninger. Netudviklingsplanen skal ligeledes omfatte anvendelsen af fleksibelt elforbrug, energieffektivitet, energilageranlæg eller andre ressourcer, som distributionssystemoperatøren skal bruge som alternativ til systemudvidelse. Der er efter TEKNIQ Arbejdsgivernes opfattelse her tale om, at elnetvirksomhedernes planlægning af elnettet i høj grad skal involvere og inddrage slutbrugere, aktive kunder og borgerenergifællesskabers aktiviteter og mulige ydelser.

Lovforslaget giver bemyndigelse til ministeren til at fastsætter nærmere regler om netvirksomhedernes netudviklingsplaner. TEKNIQ Arbejdsgiverne foreslår, at reglerne om bl.a. de indholdsmæssige rammer for planerne og netvirksomhedernes indhentelse af oplysninger til brug for udarbejdelse af planerne, herunder anvendelse af vejledning, der beskriver fælles analyseforudsætninger og rammer for høringsprocessen fremgår direkte af lovforslaget, så der bliver tale om en transparent og åben proces.

Af lovforslagets bemærkninger fremgår det, at netudviklingsplaner samlet set skal bidrage til at understøtte en samfundsøkonomisk fornuftig udvikling af elforsyningsnettet i Danmark. EA energianalyse har opgjort, at over perioden 2020 til 2030 skønnes energieffektivitetsinvesteringer således at indebære en samfundsøkonomisk besparelse på omkring 14 mia. kr., hvis alternativet er øget udbygning med vedvarende energi. Derfor er det afgørende, at slutbrugere, aktive kunder og borgerenergifællesskaber inddrages.

I lovforslagets bemærkninger vurderer ministeriet, at netudviklingsplanerne ikke bør være bindende for netvirksomheder, men vil give aktørerne et øjebliksbillede med jævnlige faste opdateringer hvert andet år. TEKNIQ Arbejdsgiverne foreslår at det præciseres, at netudviklingsplanerne heller ikke er bindende for slutbrugere, aktive kunder og borgerenergifællesskabers og således ikke kan indgå som begrundelse for afslag for nye eller reviderede projekter fra disse parter.

TEKNIQ Arbejdsgiverne og VELTEK står naturligvis til rådighed for en uddybning af vores høringssvar.

Paul Bergsøes Vej 6
2600 Glostrup

Magnoliavej 2-4
5250 Odense SV

Telefon 4343 6000
teknig@teknig.dk
www.teknig.dk

Mobil: 2812 8454
Email: jjh@teknig.dk

Dato: 24. aug 2020

Side 7/8

Med venlig hilsen

Simon O. Rasmussen
Underdirektør, TEKNIQ Arbejdsgiverne

Per Rømer Kofod
Adm. direktør, VELTEK

Paul Bergsøes Vej 6
2600 Glostrup

Magnoliavej 2-4
5250 Odense SV

Telefon 4343 6000
teknig@teknig.dk
www.teknig.dk

Mobil: 2812 8454
Email: jjh@teknig.dk

Dato: 24. aug 2020

Side 8/8